

VECKOBLADET

Nr 20 webbform

090605

Kulturtips

CLOSER av Patrick Marber
Studieförbundet 4-7 juni kl 19 [Läs mer](#)

Buju Banton (JAM)
KB onsdag 10 juni. [Läs mer](#)

Zappa Plays Zappa (US)
KB torsdag 11 juni [Läs mer](#)

På

Stockamöllan Swing och Jazz
I Stockamöllan 12 till 14 juni. Festival med stort gemyt! Dansare, musiker och publik från hela världen tränger ihop sig i ett gigantiskt cirkustält och åtnjuter tre dagars festivalstämning!
[Läs mer](#)

Hela kulturcentralens [program](#)

Filmtips

Antichrist av Lars von Trier
Premiär fredag 5/6 på Kino

Ett par (Willem Dafoe och Charlotte Gainsbourg) har förlorat sin lille son, vilket leder till att hustrun drabbas av fruktansvärd panikångest. Hennes make är terapeut och trots riktlinjer om att aldrig behandla sina närstående, försöker de tillsammans att brottas med hennes våndor på en plats, där ångesten upplevs som starkast: Eden, en övergiven stuga mitt i skogen...

Antichrist väckte starka reaktioner när den visades för press och publik i årets Cannes-festival på grund av dess explicita våld. Men filmen har också vunnit många anhängare som menar att filmen väcker viktiga tankar och frågor. Charlotte Gainsbourg belönades i Cannes med priset för Bästa kvinnliga huvudroll i Antichrist.

Pressgrannar

En liten tjej idag skulle aldrig tvivla på att det finns vuxna kvinnor som spelar fotboll. Hon kan slå på tv:n en vardagskväll och se en toppmatch i damallsvenskan, hon kan välja om hon helst vill bli en teknisk Marta eller kanske en kompromisslös och stenhård Nera Smajic.
Anja Gatu, Sydsvenskan 30/5

Om tre svenska fartyg ändå rör sig där bör de ta på sig att stoppa de europeiska fartyg som tjuvfiskar i somaliska vatten. Det var ju därför piratdåden började. De fartygen bör förlora sina licenser och EU-bidrag.
Isabella Lövin, EU-kandidat för MP i Sydsvenskan 1/6

Varje förslag som väcks av EU-kommissionen – EU:s regering - granskas på sina egna meriter. I den processen har enskilda ledamöter stora möjligheter att påverka, inte minst om de har specifik kompetens inom området. Jämför detta med den svenska riksdagen, där medlemmar av majoriteten mest är transportkompani och där oppositionen ytterst sällan får igenom någonting av sin politik.
Anders Wijkman, KD, Sydsvenskan 4/6

Gudrun i Bryssel gör skillnad

Jag blev inspirerad av Göran Perssons artikel i förra VB till att skriva detta inlägg i debatten om EU-valet. Göran argumenterade för sitt val till EU-parlamentet, nämligen Piratpartiet. Göran har onekligen en poäng i sitt resonemang om att det är bra med ett litet fanatiskt parti i

EU, ett parti som gör skillnad, ett parti som inte behöver kompromissa med partier på hemmaplan. Sådana partier måste inte nödvändigtvis alltid ingå i de stora partigrupperna i EU:s parlament, där ytterligare urvattning av den egna politikiska ståndpunkten måste ske. Samma politiska tänkande och övervägande, som görs i ett nationellt riksdagsval, behöver inte alltid gälla i ett EU-val.

Gudrun ett bra val

För mig förefaller Gudrun Schyman, som toppar Feministiskt initiativs lista, vara ett bra val med utgångspunkt från detta resonemang. I den allmänt svåröverskådliga politiken i valet till EU-parlamentet känns Gudruns ståndpunkt tydlig. Gudrun skulle kunna utgöra en stark röst för kvinnorna i Europa och världen. I EU-parlamentet är bara en tredjedel av ledamöterna kvinnor. Gudrun skulle driva sina frågor som handlar om kvinnornas ställning, men hon står också tveklöst till vänster i fördelnings- och arbetsmarknadspolitiska frågor och hon har en radikal ståndpunkt i miljöfrågor. HBT-frågor är viktiga för henne och hon företräder en progressiv syn i socialpolitiska frågor och i flyktingpolitiken. Dessa ståndpunkter stärker definitivt hennes kandidatur i min bedömning. Gudruns långa politiska erfarenhet, hennes skicklighet och hennes förmåga att på ett kreativt

sätt föra fram sina budskap skulle behövas i Bryssel. Kanske är det förmågan att synas och sticka ut hakan i Bryssel som gör skillnad där. Och dessa konster kan Gudrun.

Bortkastad röst?

En röst på Gudrun är en bortkastad röst. Hon har ändå ingen chans att komma in. Dessa argument mot att rösta på Gudrun har jag ofta mött när jag diskuterat EU-valet med andra. Feministiskt initiativ fick ca 40 000 röster i riksdagsvalet 2006 och det skulle behövas 112 000 röster i EU-valet (4% av de svenska rösterna om man räknar med ett valdeltagande på 40 %). Finns det chans för den nödvändiga ökningen av rösterna i EU-valet? Det är naturligtvis svårt att sja om, men otvetydigt spelade den massiva mediala smutskastningen av Feministiskt initiativ före valet 2006 en stor roll för de låga röstsiffrorna då. Inför EU-valet år 2009 finns ingen negativ medial kampanj mot feministiskt initiativ och inte heller något internt bråk som stör bilden. Genom Gudruns skickliga sätt att driva sina frågor på nätet, exempelvis på bloggar, genom twitter och insamling av medel via sms, tycks hon också vinna väljarnas förtroende. I en aktuell Sifundersökning, som undersökte vilken kandidat väjarna har störst förtroende för, satte 6 % av de tillfrågade Gudrun Schyman på första plats. Detta placerar henne på fjärde plats bland partiernas olika EU kandidater. Kanske är Gudruns chanser att komma in i parlamentet ändå ganska goda.

Gudrun, nätet & Obama

Vill du veta mer om Feministiskt initiativs EU-valplattform kan du gå in på nätet där du hittar [plattformen](#). Du kan läsa om Gudrun Schymans egen kampanj på www.skickaschymantillbryssel.nu. Vill du stödja hennes kampanj ekonomiskt kan du skicka ett sms till 72550 med texten: schyman bryssel. Då får kampanjen 50 kronor som debiteras på din teleräkning. Vare sig Gudrun får en plats i EU-parlamentet eller ej, hoppas jag, att Gudrun fortsätter att utnyttja nätet alla möjligheter för ett parti som inte har etablissemangets stöd. Gudrun har lärt sig av Obamas exempel och utnyttjar nätet för att kommunicera direkt med sina väljare.

Jag tar chansen att rösta på Gudrun. Hennes stora kapacitet bör få utrymme i den europeiska politiken. Europas och världens kvinnor behöver verkligen en envis, engagerad och stark röst som verkar för kvinnorna, men även för andra utsatta grupper och för framtida generationer.
Trogen VB-läsare som bestämt sig

PS. Om du tänker rösta på Feministiskt initiativ och det inte finns förtryckta valsedlar i din vallokal är det viktigt att du endast skriver Feministiskt initiativ på röstsedeln. Skriver man dessutom dit namnet på en kandidat kommer röstsedeln att ogiltigförklaras, och det vore ju definitivt en bortkastad röst. **DS.**

Att göra något man helst skulle vilja ha gjort - Mona får min röst

Till helgen är det val till EU-parlamentet, en institution jag starkt ogillar. Jag har hittills aldrig röstat i detta val och vid varje tillfälle i det låga röstdeltagandet känt tillfredsställelse. Kapitalets EU skall inte tvinga på oss deras maktprojekt.

Nu har detta val, som många andra haft, även andra konsekvenser utöver det att platserna i parlamentet fördelas över partier med olika färg. Partiernas resultat i EU-valet kommer att spilla över i nästa års riksdagsval. I det fall det går bra för SAP förbättras deras förutsättningar

att lyckas i riksdagsvalet 2010. I det fall det går dåligt kan den inre kritiken växa så att de ej kan samla partiet inför riksdagsvalet. Kristdemokraterna är ett annat parti som oroligt ser mot EU-valet. I det fall de förlorar sin enda plats ökar risken för att detta blir en trend in i riksdagsvalet och de hamnar utanför.

Ibland får man helt enkelt tänka taktiskt och tom lämna principer. Den nuvarande regeringen är en katastrof för många i detta land. Den borgerliga politiken med privatiseringar av det gemensamt ägda fortsätter trots att man troligtvis ej har majoritetens stöd. Nu står apoteken på tur att säljas ut. Sedan kan vattenfall avyttras. Tystnad köps med minskad skatt, jobbskatteavdraget är upp till 18 000 kronor per år, och låg ränta. Sanningen är att man väl skiter i detta så länge man klarar sig själv och slipper vara med och betala kalaset.

Således, för första gången lägger jag min röst i ett EU-val. Rösten får Mona och SAP.
Lars-Anders Jönsson

Rösta på Isabella Lövin

EU. Alla Europas folk. 27 länder. Nästan lika många språk. Varken federation eller mellanstatlig samarbetsorganisation. Nej, ett helt nytt slag av internationell organisering. Fredlig. Välfärdsinriktad.

Rättighetsförespråkare.

Frivilligt överlåter Europas länder makt till EU. De vet att EU samtidigt ökar deras räckvidd. Både - och. Förebild för världens övriga regioner, särskilt Latinamerika. Ledande i arbetet för den multipolära värld som måste ersätta den USA-dominerade. Valuta som utgör ett alternativ till dollarn. Världens ledande miljöaktör. Om EU kan tusen tankar tänkas, tusen perspektiv presenteras.

Nejsägarna tristast

Ändå är debatten inför valet 7 maj tråkig. Anpassad till väljarnas föreställda okunnighet och enklaste fördomar. Förutsägbar och nästan helt irrelevant.

Allra tristast är nejsägarna. Jag hörde en av dem idag, vetorättsfundamentalisten Lars "Jag föredrar långsamhet" Ohly.

V:s Eva-Britt Svensson är bra. Men en röst på henne är en röst för utträde. Så tynger partiet sina talanger.

Det finns tecken på nytänkande i V. Jag hoppade till härom veckan när Mats Ohlsson, Nita Lorimer och Anne Dederich gick ut offentligt och kritiserade partiets cementerade linje i den så kallade pigdebatten.

Naturligtvis dök en grupp företrädare för partilinjens omedelbart upp. De behöver ju inte ens tänka, bara ord för ord ur minnet upprepa samma argument som gällt i ett decennium. Gamla argument har alltid garanterad majoritet bland partimedlemmarna. De bidrog till katastrofen på V-kongressen i Växjö.

Som andra sekter vill V föra debatten internt, i t. ex. Menander. Sedan man klubbat ner nytänkandet gäller den demokratiska centralismen utåt.

Kanske förebådar Mats, Anne och Nita något nytt i partiet.

Bland partimedlemmarna har vetorättsfundamentalisten Ohly säkert majoritet. Men i den majoriteten finns inte förnyelsen.

De gröna

Låt oss tills vidare lämna V. Vi har MP, som strukit utträdeskravet och sällat sig till de europeiska gröna partiernas huvudlinje.

Och MP har bland sina kandidater Isabella Lövin, 46-årig före detta matjournalist (Allt om mat). Författare till ”Tyst hav. Jakten på den sista matfisken”.

En skarp, nervig bok med hög närvaro på varje sida. Kunnig. Välskriven. Samtidigt en bok med enstaka missar, sådana man lätt gör i bisaker när man är starkt engagerad. Sådana som förhöjer läsvärdet.

Isabella Lövin skriver om mänsklighetens största allmänning: havet. Samtidigt är hennes perspektiv strängt fokuserat: matfisken.

Inom det område som är hennes tema gäller överstatlighet, varje liten ”demokratisk” vetorätt är förkastlig. Det gäller att samla internationella majoriteter och driva igenom beslut, oavsett nationella och ekonomiska särintressen.

Isabella Lövin vill att krigsfartyget ”Malmö” ska stoppa europeiska fartyg som tjuvfiskar i somaliska vatten.

Jag tycker hon ska till EU, där hon redan är garanterad en plats i EU-parlamentets fiskeutskott.

Så var det sagt: kryssa henne! Om nejsägaren Carl Schlyter kommer med får vi stå ut med det. Han och Isabella Lövin är vänner. Köp eller låna hennes bok!

Gunnar Stensson

Arbetslösheten igen, svar till Gunnar Sandin

Jag har tidigare i Veckobladet visat på att ett antal ”sanningar” om arbetslösheten/sysselsättningen inte verkar stämma. Vi måste ha tillväxt för att klara sysselsättningen påstår framförallt kapitalet, över tiden har tillväxten varit enorm. Atomkraft måste vi ha antyder vänsteralliansen i sitt gemensamma utspel om just atomkraft.

”Atomkraften vill vi successivt fasa ut med tanke till sysselsättning och välfärd”., skriver man. Vi har nu mer atomkraft än någonsin. Vi kan inte sänka arbetstiden, tvärtom måste vi jobba längre upp i åldern är en annan ”sanning”. Människor vill inte jobba tror regeringen, som kallar sig liberal, men litar inte på att människor vill försörja sig själv. Regeringen har genom jobbavdraget satsat många 10-tals miljarder på denna idé. Vi måste ge människor mer pengar i plånboken för att handla så vi får igång produktionen. På senare år har vi fått just mer i plånboken i sällan skådad omfattning.

Alla dessa ”sanningar” är alltså nu på plats. Så varför är vi på väg in i en arbetslöshet som är den värsta i modern tid? Jag påstår inte att det jag skriver har ett absolut samband, arbetslöshetsfrågan är mer komplicerad än så. Men de som hävdar ovanstående argument borde vara ödmjuka och kanske reflektera.

Ålderskurvan

En annan ”sanning” är den Gunnar Sandin tar upp i Veckobladet förra veckan. Vi kan inte sänka arbetstiden: ”med tanke på det växande behovet av arbetskraft.....som inte minst befolkningspyramiden skapar” skriver Gunnar. Jag har några argument mot detta.

Ett är att vi är mitt inne i processen. ”Problemet” med ålderspyramiden har pågått länge och kommer att fortsätta så länge vi blir allt äldre. Varje månad blir vi allt fler 80+ och 90+. Så varför har vi massarbetslöshet, varför sjunker inte arbetslösheten istället? Ett annat argument mot är att det faktum att vi blir äldre knappast, över tiden, kommer att skapa så många jobb i förhållande till den arbetslös vi har. 400.000 är arbetslösa i april och prognoser talar om över

500.000 om ett par år. En annan fråga är om de yngre generationer som i huvudsak skall utföra denna utökade vård är beredd till detta och betala för det?

Slutsats

Att sänka arbetstiden är en fråga om att vilja göra det, det finns inga hinder. Möjligen kan man påpeka att en förkortning kommer att kosta för arbetstagarna, vi kan knappast framhärda i att en arbetstidsförkortning kan göras med bibehållen lön. Men mot detta står att vi ändå får betala för arbetslösheten och för underhållsstöd.

Jag har svårt att förstå argumenten mot arbetstidsförkortning. Det finns ett visst antal arbetstimmar som skall utföras för att klara vår produktion och det kommer framöver knappast att bli fler timmar eftersom produktivitetens utvecklingen är så stark. Då måste det väl vara bättre att dela upp de jobben så att även de som nu är arbetslösa kommer in och gör sin del av jobben istället för att ha underhålls- och arbetslöshetsstöd.

Jag håller dock med Gunnar om att frågan om arbetstidsförkortning är en vag vision. Jag ser inte ens att fackföreningsrörelsen driver frågan. Jag tycker ändå att V och MP skall fortsätta driva frågan just därför att det faktiskt kan skapa fler jobb. Så ur politisk mening borde frågan vara hetare än någonsin. Med den massarbetslöshet vi nu har måste vi dela på jobben.

Sven-Hugo Mattsson, Demokratisk vänster

Sveket mot Afghanistan

Expressens Anna Dahlberg har åter åkt inbäddad i Afghanistan och skrev den 10 maj: Barnen vinkar och gör tummen upp när våra militärfordon åker förbi. Hennes slutsats är att "vi" måste vinna det här kriget. Hon är orolig att det blir för lite för sent men är annars entusiastisk inför Obamas nya strategi. Hennes stöd har tidigare varit lika orubbat som nu hennes tilltro till det "nya": Med fler soldater hoppas man kunna utvidga regeringssidans kontroll över landet, vilket i sin tur möjliggör att hjälparbete och samhällsservice kan komma i gång. Själva poängen är att den militära förstärkningen ska följas av en civil dito. Ingen oro kan anas över den sammanblandning som här finns mellan militära och humanitära insatser, en utveckling som fått de humanitära aktörerna i landet att kritisera den militära uppladdningen.

Anna Dahlberg jämför med Irak: Det är samma truppförstärkning, samma grundläggande strategi – "Rensa, hålla, bygga" – och samma försök att vinna över befolkningen med hjälp av dollarbuntar och sysselsättningsåtgärder. Och hon beskriver hur den sammanblandning som faktiskt inte "möjliggör att hjälparbete" kan komma igång utan utgör en fara för hjälparbetarna ser ut: En ärrad soldat berättar för mig hur han reser runt i byarna i Zabulprovinsen och erbjuder snabba projektstöd på 10000 dollar om de lovar att rapportera om talibanernas rörelser. Alltsammans är tänkvärt därför att det är oförsvarligt naivt:

Jag är övertygad om att detta är rätt väg att gå. Alla alternativ ratar hon som att "återigen överge Afghanistan", men det ska vi inte. Vi sviker inte Afghanistan. Det verkliga sveket stavas kängor på marken och bomber ifrån skyn.

Anders Davidson

Lunds skolor faller från första plats till trettonde

Här är det bäst att gå i skolan, står det vid Lunds infarter. Det budskapet måste ändras nu. Kanske till "Här var det bäst att gå i skolan". Tills man införde direkt skolpeng, vill säga. I en rapport den 4 juni från SKL, Sveriges kommuner och landsting har Lund sjunkit från

plats nummer 1 till plats nummer 13.

Kommunen är förbispningen av Lomma, Danderyd, Lidingö, Vadstena, Haparanda och ytterligare några kommuner.

Rapporten betonar att det inte är i första hand resurserna som avgör utan hur resurserna används.

Lund har sparat på skolan. Men framför allt har Lund infört ett system för resurstilldelning som

innebär att det inte längre är möjligt att rikta resurserna dit där de behövs.

Sen bör det påpekas att rapporten från SKL bygger på andra premisser än Lärarförbundets ranking som kommer först i höst.

Gunnar Stensson

Överfulla klasser och underfinansierade gymnasieprogram

I utbildningskansliets skrivelse om fastställande av platser i gymnasieskolan efter omvalet kan man bland annat läsa följande: "I vårt nuvarande elevpengssystem där skolorna tilldelas resurser utifrån antal elever är elevtillströmningen/elevantalet av mycket stor betydelse för skolan och varje avhopp ett inkomstbortfall."

"Skolorna kan i vissa fall vara villiga att ta emot extra elever utöver fastställt antal. Under vissa omständigheter kan det alltså finnas möjlighet att göra överintag".

Vi ser att direkt skolpeng inför ett osäkerhetsmoment i skolornas finansiering. Ledningen försöker lösa det genom att göra klasserna större än 30 elever. Det är lätt att inse den negativa effekten på kvaliteten!

Men det finns fler exempel. På Vipan inrättades förra året ett program inriktat på medicinsk teknik och automation. Programmet är angeläget.

Utbildningskansliet är bekymrat. I dess skrivelse heter det: "Hur många gymnasieelever TE på Vipan får efter avslutad intagning är svårt att säga exakt men i bästa fall rör det sig om 20 elever. 20 elever till ett program med 30 platser kommer att bli svårt för Vipan att få ekonomi på, i ett system där resurs tilldelas strikt efter antalet elever."

Därför har en modell för resurstilldelning för små program utarbetats. Enligt modellen tilldelas teknikprogrammet ett minimibelopp motsvarande 25 direkta elevpengar, trots att det sannolikt bara får 20 elever.

Som synes tvingas man till byråkratiskt merarbete för att råda bot på de skador som den så kallade direkta elevpengen orsakar! Utan den krångliga "direkta elevpengen" hade man enkelt kunnat anslå pengar till teknikprogrammet och andra små program efter behov.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att direkt elevpeng på gymnasieskolan leder till överintag och överfulla klasser i flertalet fall och att det underfinansierar små men angelägna program.

Detta insåg alla som är verksamma i gymnasieskolan redan när systemet med direkt skolpeng infördes. Skolledarförbundet protesterade då i en skarp skrivelse tillsammans med alla andra fackliga organisationer.

Gunnar Stensson

”Högt över Sarek där flyger en F16”

På måndag ska NATO-övningen Lojala Pilen (LOYAL ARROW) över Norrbotten snart börja. Det är fascinerande: det är alltid där uppe i norr som storpolitiken bränner till. Det var där svenska högermän satte eld på Norrskensflamman och brände inne folk. Det var där krigshotet mot Sverige var som störst under andra världskriget. Och hotet kom från demokratierna i väst och inte från Tyskland eller Sovjet. Det var England och Frankrike som i februari 1940 låtsade att de skulle hjälpa Finland i vinterkriget genom att skicka trupper till norra Finland. Från Narvik skulle de transportera sig österut. Det var bara det att när trupperna kom till Kiruna och Gällivare så var den dolda avsikten att de skulle stiga av tåget och ockupera malmfälten. Churchill var så klart den pådrivande, han ville öppna en front så långt bort från Flandern som möjligt och Frankrike hade samma önskan.

Den svenska regeringen var dock klar över de allierade avsikterna och ville inte bli krigsskådeplats när tyskarna så klart skulle komma oss till hjälp och rädda malmleveranserna. Man sa nej till Churchills önskan om genomfart trots Finlands vädjanden. Churchill blev sur: "Små nationer ska inte få binda våra händer när vi slåss för deras frihet och rättigheter." Ja, sen kom 9 april och räddade oss från allierad intervention och då ändrades bilden. Nu blev det i stället en massa svenska vänligheter mot Tyskland i dess korståg mot bolsjevismen men det är en annan historia.

Farliga revolutionärer

Men åter till NATO-övningen. Enligt vad som uppges i Norrländska Socialdemokraten är förutsättningen att Norrbotten som ges namnet ”Lapistan” är en ”ickedemokratisk, revolutionär nation” med benhårda härskare och träningsläger för terrorister.

Tja, vi som var med på 70-talet förstår ju syftningen på Norrbottenkommunisterna, men så farliga var de väl ändå inte? Ortodoxa förvisso, och godtrogna österut, men nog var det i grunden hyggliga människor.

Mycket riktigt har beteckningen Lapistan väckt protester. Vad har de emot samer och varför ska de alltid hetsa mot muslimer? En talesman för Samernas riksförbund upprörs: ”Ett mycket osmart namnval. Om de kallat övningsområdet för Judeistan eller Niggeristan hade det blivit reaktioner.”

Norrländskans reporter vände sig till Försvarsmakten med frågan om namnet var så väl valt. Enligt Carina Wrangberth vid Försvarsmaktens infostab är det Nato som har döpt övningsområdet (som når ner till Östersund) till Lapistan.

– Sverige är bara värd för övningen. Jag tror inte Nato lyssnat på oss om vi haft några synpunkter på namnvalet.

Precis, där närmar vi oss pudelns kärna. Vad har väl Sverige att säga till om i sammanhanget? Låt vara att det hela utspelar sig här och att flygflottiljen i Kallax utanför Luleå är huvudbas. Försvaret är i stort sett nerlagt – det lilla vi har ställs till NATO:s förfogande i Afghanistan och nu också i Lapistan. Men såväl inställsamheten som omdömeslösheten tycks vi ha kvar i full utsträckning.

Det bensin-industriella komplexets slut

I dessa dagar är bilindustrins öde i allas tankar och jag stötte på en krönika i Guardian som hade några tänkvärda formuleringar. Det var apropå det berömda uttalandet om General Motors och USA som när det en gång uttalades var självklart. GM:s centrala roll var så uppenbar att det t.o.m. fanns folk som sa att det var inte generalerna i USA som vann över Hitler utan General Motors. Men, säger skribenten som heter Aditya Chakraborty, nu är tiden ute för det bensin-industriella komplexet, vilket får sägas vara en god formulering. Och till det kommer ytterligare en, en travesti på det klassiska yttrandet. Så här lyder det nya slagordet: Vad som är dåligt för General Motors är bra för världen.

Stressad, överviktig och utan cykelhjälm

Ja, och nu när sommaren närmar sig och solen skiner är vi väl redo att se sanningen i ögonen. Det handlar då naturligtvis om hur skåningens är. Det har nämligen nu kartlagts av Region Skåne. Och precis som man kunnat ana är vi stressade, överviktiga och cyklar utan cykelhjälm. Till det kommer att männen äter för lite frukt och grönsaker, medan skånska ungdomar dricker mest sprit i landet. Därutöver ägnar vi oss åt oskyddat sex.

Varför är det då så? Ja, här kommer vetenskapen och närmare bestämt Lunds universitet till hjälp. Lundaetnologen Håkan Jönsson menar att det har historiska förklaringar:

”– Redan på Carl von Linnés tid talades det om ’skåningen som låg på sofflocket’, säger han.

– Vi har kortare avstånd härnere och mindre skog och mark. Därför rör vi oss mindre. Samtidigt har Skåne alltid haft bra tillgång på mat, vilket kan bidra till fetman.”

Till det fogar Jönsson att han ser rebelliska drag i Skånes särart – vi skiter i regler och traditioner som vi inte gillar.

Till det kan jag bara säga att jag dumt nog inte kommit mig för att använda cykelhjälm och att jag har en tendens att bli lite överviktig, medan jag ofta glömmer att servera grönsaker till måltiderna. Jag kommer vidare att skita i firandet av den nyanskaffade svenska nationaldagen på lördag. Jag är helt enkelt en rebell.

Att vi skulle ha ont om skog här är dock inte sant: Skåne är näst intill skogtäckt, det brukar skjutas sex till åttahundra älgar per år i Skåne län. Vad gäller tillgången på mat vill jag modifiera Jönssons förklaring. Det är inte det att det saknas mat norr om regiongränsen. Problemet är att maten där, med undantag för småländska isterband, sällan är särskilt god.

Lucifer

Karpen leker i dammarna

I måndagens solgass var jag nere vid Källby-dammen med ett par pojkar, fyra och sex år, för att fånga grodyngel. Runt hela dammen knarrade och pep grodorna som när en stråkorkester stämmer instrumenten.

I vattnet forsade karparnas oljeblanka kroppar omkring som ubåtar. De leker nu, samlas i sprattlande grupper och slår i vattnet så änderna flyr. Våldiga gyttjemoln sprider sig som mjölk i kaffe. Källbydammen har visserligen både inlopp från och utlopp till Höje å, men just nu är vattenståndet så lågt att dammen är stängd.

På tisdagen såg jag karplek också i den mellersta reningsdammen. Hela våren har jag utan resultat spanat efter karparna, övertygad om att åtminstone några av de tusentals decimeterlånga ungarna skulle överleva tömningen och bottenskrapningen.

När solen lyste i det relativt klara vattnet och den färska bottenvegetationen såg jag en ganska stor karp komma simmande. Längre bort bubblade vattnet. Vattenytan var full av nya smågrodor och från alla kanter ljud grodkonserten.

Fortfarande saknas hägrarna och ingen av de mer sporadiska storskarvarna syns till. De brukar annars sitta på en stolpe med näbben i vädret medan en sprattlande karp glider in i gapet med huvudet före. Men när karparna och grodorna i lugn och ro förökats kommer säkert hägrar och storskarvar tillbaka.

Andhonorna simmar med långa följen bakom sig, men den lilla doppingen har bara en unge i släptåg. Tornsvalorna ristar blixtnabba bågar i luften. Näktergalarna är tysta. De ligger på ägg nu.

PS onsdag. Två gestalter i svarta blänkande vådräkter reste sig plötsligt i den mittersta dammen. Ser ni nån fisk? Is there any fish? Yes. Carps. They are mating now.

När jag fortsatte la jag märke till att björnbären började blomma. Det var dåligt med björnbär förra året för sensommaren och hösten var för kalla.
Gunnar Stensson

Anmälan om miljöbrott - misstänkt överträdelse av miljözonsbestämmelser i Lunds kommun

Till Polismyndigheten i Skåne

Jag anmäler härmed föraren av den dieseldrivna lastbilen BFR 142 för misstänkt brott mot miljözonsbestämmelserna i Lunds kommun den 16 april 2009.

Lastbilen är registrerad på Brunns Sverige AB, Box 17519, 200 10 Malmö, men bemålad med reklam för företaget Menigo. Lastbilens fordonsår är 1999 och den sattes i trafik första gången 24 november 1998. Den är miljöklassad i klass MK 3. Enligt uppgifter från Tekniska förvaltningen i Lunds kommun berättigar denna miljöklass inte till framförande av fordonet i miljözonen och dispens har inte heller utfärdats.

Som stöd för min anmälan bifogas fotografier som visar BFR 142 parkerad på St Petri Kyrkogata. (Automatisk tidpunktsangivelse för när fotografierna togs finns lagrade i min dator och kan vid behov granskas av polisen). Undertecknad är ögonvittne till bilens framförande genom Lunds centrum i nordlig riktning vid Stortorget och vidare på Kyrkogatan och västerut för att parkera på St Petri Kyrkogata vid nämnda tidpunkt.

Förarens identitet är för mig okänd, men torde kunna klargöras av körjournaler, tjänstgöringslistor od, samt styrkas av på St Petri Kyrkogata belägna mottagare av leveranser från Menigo.

Det finns skäl att anta att det misstänkta brottet mot miljözonsbestämmelserna inte är en engångsföreteelse, då företaget Menigo kan förmodas ha regelbundna leveranser av varor inom Lunds kommuns miljözon. Skulle en polisutredning med stöd av ovan nämnda uppgifter inte vara tillräckligt för att klarlägga ansvarsförhållandena finns det sålunda goda möjligheter att kontrollera att framtida eventuella miljöbrott inte sker.

Lund 090527
Med vänliga hälsningar
Ulf Nymark

Kommentar: Ovanstående anmälan om misstänkt brott mot miljözonsbestämmelserna i Lunds kommun är en ordagrann återgivning av den skrivelse som lämnats till Polismyndigheten. (De i texten omnämnda fotografierna återges dock inte här). Återstår att se om det blir någon åtgärd från polisens sida. Till dags dato har ingen bekräftelse på att anmälan mottagits kommit mej tillhanda.

Min gissning är att mycket få, om ens någon, lastbilsförare fällts för olaglig körning i miljözonen. Jag skulle bli förvånad om det behövs mer än ena handens fingrar för att räkna antalet som fått böter för detta brott. Om denna gissning är korrekt beror det i så fall inte på att överträdelser inte förekommer, vilket ovan refererade iakttagelser talar för.

UN

Kollektivtrafik – en viktig del av välfärden

Reservation från Demokratisk Vänster Taxa för kollektivtrafiken i Lund

Kollektivtrafik – en viktig del av välfärden

Demokratisk Vänster reserverar sig mot Kommunfullmäktiges beslut att på nytt höja taxorna i stadstrafiken och i färdtjänsten. Kontanttaxan i stadstrafiken höjs med 2 kronor och periodkortet med 55 kronor, samtidigt som färdtjänstens grundavgift höjs med 1 krona. För stadstrafikens del innebär den sammanlagda höjningen av kontanttaxan hittills under den borgerliga majoritetens styre en ökad ”beskattning” av resenärerna med 42 procent.

Demokratisk Vänster yrkade i första hand återremiss för att få konsekvenserna av en taxehöjning utredda. Förvånansvärt nog ville en majoritet inte veta vad följderna blir.

I andra hand yrkade vi avslag på taxehöjningen. Vi betraktar kollektivtrafiken som en del av den allmänna samhällseliga välfärden. Den kraftiga höjning som nu beslutats är oacceptabel ur miljösynpunkt, ur jämställdhetssynpunkt och ur rättvisesynpunkt.

Ur miljösynpunkt därför att:

Taxehöjningen kommer att ge biltrafiken konkurrensfördelar på Stadstrafikens bekostnad. Mera biltrafik späder på klimatpåverkan, ökar emissioner, trängsel, buller och barriäreffekter samt leder till fler skadade i trafiken.

Ur jämställdhetssynpunkt därför att:

Kvinnor i högre grad än män är beroende av kollektivtrafiken. Kvinnor är flitigare kollektivtrafikresenärer än män, samtidigt som kvinnor i genomsnitt har lägre inkomster.

Ur rättvisesynpunkt därför att:

Låginkomsttagare (inte minst ungdomar) är beroende av kollektivtrafiken i större utsträckning än höginkomsttagare. Färdtjänstresenärerna är helt beroende av färdtjänsten för att kunna transportera sig på egen hand. Demokratisk Vänster anser att det inte finns någon anledning att särbehandla den del av kollektivtrafiken som utgörs av färdtjänst – grundbeloppet i färdtjänsttaxan bör vara lika med den i stadstrafiken. Att ta ut högre taxa i färdtjänsten är diskriminering.

Därför säger Demokratisk Vänster nej till taxehöjningen, därför vill vi satsa på en kollektivtrafik som ger reskomfort av hög standard och god tillgänglighet till låga kostnader för resenären.

Sven-Bertil Persson, Demokratisk Vänster

Globala utmaningar och Den tredje vänstern

Detta är titlarna på två böcker som hamnade samtidigt på mitt bord, den ena av Johan Lönnroth, den andra av Iris Marion Young. Böckerna är till stora delar olika, och jag tänker inte göra någon rättvisande anmälan av dem, men göra några jämförande reflektioner över hur författarna ser framtiden och möjliga krafter för förändring.

Båda har visioner om en global demokrati. Lönnroth argumenterar för en global centralbank och ett direktvalt världsparlament, och Young ser det som både möjligt och nödvändigt att utveckla globala demokratiska institutioner.

Johan Lönnroth behöver knappast presenteras för veckobladets läsare, men alla känner kanske inte till den amerikanska filosofen, statsvetaren och feministen Iris Marion Young. Jag och många kvinnliga akademiker med mig läste på nittotalet hennes essä "Att kasta tjejkast". Hon har sen dess skrivit en rad böcker och artiklar om kvinnlig subjektivitet och kroppslighet, men till skillnad från många av de övriga feministerna som skrev in sig i de postmoderna teorierna behöll Young hela tiden intresset för strukturella sociala förhållanden och för rättvisa. Globala utmaningar som nu föreligger på svenska var, så vitt jag vet, hennes sista bok. Hon dog på tok för ung 2006.

Lönnroth beskriver världen och historien genom den vänsterns ideologi och politik. Han hävdar att klassklyftor ökar inom länderna, men att det skett en global utjämning.

Detta ifrågasattes från publiken under det välbesökta släppeseminarier och partyt i Göteborg, och jag instämmer med kritiken. Det är glädjande att Indien och Kina har fått högre levnadsstandard men innebär knappast en global utjämning. Fattigdomen i stora delar av Afrika och i länder med krig och konflikter har snarast fördjupats. Young påpekar att de globala skillnaderna inte i första hand är ett kolonialt arv, utan följderna av dagliga pågående processer som faktiskt vidgar klyftorna.

Krig och terrorism är inte närvarande i Lönnroths bok. För Young är krig utgångspunkten för att kunna diskutera strategier för en global rättvisa. Underrubriken till hennes bok är "Krig, självbestämmande och global rättvisa". Hon diskuterar moraliska aspekter kring USA-ledda krig i Serbien, Afghanistan och Irak. Hon var själv med och demonstrerade mot Irak-invasionen och även om den inte stoppades, ser hon som viktigt och framgångsrikt att den i världens ögon kom att framstå som olaglig. Under rubriken "Den maskulina beskyddarlogiken" reflekterar hon över den rådande synen på säkerhetsstaten. Tanken på staten som beskyddare bygger på bekömda idéer om en välmenande hierarki som i sina innebörder är antidemokratiska.

Lönnroths kapitel om Vänstern och världen handlar om socialistiska positioner om kapitalismen i världen från Rosa Luxemburg till beroendeskolan. Han refererar Luxemburg och kritiserar beroendeskolan. Jag är inte säker på vart han syftar med referatet av Luxemburgs tes att kapitalismen bara kunde överleva så länge den hade kvar en icke-kapitalistisk omvärld att växa i och att ha som säkerhetsventil. Men jag ser en klar tanketråd till den eviga diskussionen inom kvinnorörelsen kring synen på det obetalda men nödvändiga arbete som håller ihop alla samhällen. När kapitalismen krisar och marknaden för vårdarbete krymper, är det igen de kvinnliga anhöriga som får göra arbetet. Den europeiska kvinnorörelsen, WIDE, har i sommar som tema för sitt årsmöte "care economy" och ekonomiska teorierna oförmåga/ovilja att hantera detta. Men detta var ett stickspår.

Lönnroths kapitel om världen fortsätter med EU och EMU, och han kritiserar vänstern och socialdemokraterna som han menar går med röven före mot framtiden. Lönnroths EU positiva hållning delas inte av Young. Hon kritiserar Habermas för att han vill ena Europa som en motvikt till USA:s hegemoniska makt, och påpekar att för större delen av världens befolkning framstår Europas konfrontation med USA som ett syskongräd. När USA:s hegemoni ska bestridas (och det är nödvändigt) bör folk i Afrika, Asien och Latinamerika vara med från början och på jämlik grund i diskussionerna. Att stärka Europa gör det inte bättre.

I Youngs vision av global demokrati är begreppen självbestämmande och rättvisa centrala. I sitt filosoferande kring dessa stödjer hon sig på det feministiska begreppet "relationell autonomi".

Mycket borde kunna göras på kort sikt för en rättvisare värld. Young ser en reformering av IMF och Världsbanken som en bra början på ett kosmopolitiskt demokratiprojekt. Det behövs globala regleringsregimer, och enda sättet att motverka att reglerna inte gynnar de mäktigaste är att det finns breda folkliga rörelser.

Young ser mycket positivt på den globala rättviserörelsen och den ständiga dialogen mellan aktivister (och akademiker) över hela världen. Det gör inte Lönnroth. Han sätter rubriken "Antiglobaliseringsrörelsens oförmåga" och tycks inte ha uppfattat att rättviserörelsen är global med många tendenser och uttryckssätt. Inte ens om man begränsar sig till de grupper som engagerar sig i World Social Forum är det rättvist att kalla alla dem antiglobaliseringsrörelser. De är emot den nyliberala globaliseringen på kapitalets villkor.

Lönnroth kritiserar Naomi Klein, Linton och andra för att de utpekar neoliberalismensom huvudkraft bakom allt elände. Vänstern tillskriver enligt honom nyliberalismen överdriven betydelse, och detta leder till orealistiska föreställningar om vad som är möjligt. Jo, kanske finns det orealistiska förväntningar, men om man inte tror att ideologierna är viktiga, varför ska man då som Johan hoppas på en ny rörelse, en tredje vänster som bygger på frihetlig socialism och vänsterliberalism? Med tanke på att vision är global demokrati, skulle jag gärna sett att Lönnroth lagt ner mer tankemöda hur rörelser globalt ska kunna samverka i arbetet mot det målet.

Ann Schlyter

Kommentarer från Johan Lönnroth.

Ann Schlyter har haft vänligheten att skicka mig det hon skrivit om min bok och här kommer några kommentarer:

Ann skriver: Lönnroth ... hävdar att klassklyftor ökar inom länderna, men att det skett en global utjämning. Detta ifrågasattes från publiken under det välbesökta släpseminariet och partyt i Göteborg, och jag instämmer med kritiken. Det är glädjande att Indien och Kina har fått högre levnadsstandard men fattigdomen i stora delar av Afrika och i länder med krig och konflikter har snarast fördjupats.

Min kommentar: Mätt i den andel av världmedborgarnas totala inkomster som måste flyttas från de fattigare till de rikare har klyftorna minskat på senare år. Ökad fattigdom i Afrika kan inte väga upp den halva miljard i Asien som lämnat absolut fattigdom. Att alla klyftor ständigt ökar på alla nivåer är en dogm inom vänstern som tydligen inte får ifrågasättas.

Ann: Lönnroths EU positiva hållning delas inte av Young. Hon kritiserar Habermas för att han vill ena Europa som en motvikt till USA:s hegemoniska makt, och påpekar att för större delen av världens befolkning framstår Europas konfrontation med USA som ett syskongräl.

Min kommentar: Jag är djupt kritisk till EU i dess nuvarande form och detta bland annat av samma skäl som Youngs. Men jag anser också att det är korkat att delar av vänstern vill avskaffa EU och jag vill att vänstern driver ett ändrat mer öppet, demokratiskt och federativt EU och EMU.

Ann: Lönnroth kritiserar Naomi Klein, Linton och andra för att de utpekar neoliberalismen som huvudkraft bakom allt elände. Vänstern tillskriver enligt honom nyliberalismen

överdriven betydelse, och detta leder till orealistiska föreställningar om vad som är möjligt.
Min Kommentar: Magnus Linton kritiserar jag inte alls, han delar tvärtom min kritik av vänsterns fixering vid nyliberalismen.

Citat: "...vad som utvecklats hos latinamerikas nya rebeller är en idé om en nyliberal konspiration; föreställningen att o neoliberalismo är ett system som på USA:s order ersatt militärdiktaturena som förtrycksapparat är enormt utbredd och har fått en nästan religiös överton." (Linton i Americanos 2005 sid 111)

Ann: Jo, kanske finns det orealistiska förväntningar, men om man inte tror att ideologierna är viktiga, varför ska man då som Johan hoppas på en ny rörelse, en tredje vänster som bygger på frihetlig socialism och vänsterliberalism? Med tanke på att vision är global demokrati, skulle jag gärna sett att Lönnroth lagt ner mer tankemöda hur rörelser globalt ska kunna samverka i arbetet mot det målet.

Min kommentar: Att vänstern tillskriver nyliberalismen alltför stor betydelse innebär inte att jag anser ideologi vara oviktigt. Ann skriver om enbart ett av bokens sju kapitel, det mesta handlar om ideologi i ett historiskt perspektiv. Jag är mycket försiktig med att skriva ut recept för framtidens soppkök och har mycket liten tro på att gamla män skall kunna skriva nya rörelser på näsan hur de skall organisera sig.

Johan Lönnroth

Vilseledande marknadsföring om att bo vid Höje å

Nedan återges i sin helhet en annons om det planerade bostadsområdet i Sankt Lars-parken. Planen är den som m och s med knapp majoritet drev igenom 2007. De övriga partierna och en bred opinion föredrog en mindre hänsynslös exploatering.

Annonsen förekommer i flera media. Vi återger den som 30 maj publicerades i Sydsvenskans annonsbilaga "Lund bygger trots lågkonjunktur". Den slarvigt formulerade annonsen är på flera punkter vilseledande eller direkt lögnaktig.

Redan blickfånget är vilseledande. Ett pilträäd lutar sig över Höje å vid den plattform där skolklasser brukar studera åns växt- och djurvärld. I själva verket kommer husen att ligga så långt ifrån ån att platsen på bilden inte syns. Texten lyder:

"Källby vid Höje å

Boende med strandläge vid Höje å

Vi skapar ett nytt bostadsområde i den attraktiva S:t Lars Park, intill Höje å. Här finns både lugn och natur inpå knuten, samtidigt som man har närheten till staden, Klostergårdens service och det härliga Källbybadet.

Varierande bebyggelse med lägenheter i låga parkvillor, gathus och villor i 2-plan och i den norra delen flerfamiljshus som ansluter till den befintliga bebyggelsen mot Klostergården".

Vilseledande inslag i annonsen

Ett. "Källby vid Höje å". Läsaren får intrycket att det föreslagna bostadsområdet ligger i Källby, inte i Sankt Lars. Källby är beläget väster om Källbybadet.

Två. "Boende med strandläge..." Detta är ren lögn. Enligt planen är byggnaderna belägna ett gott stycke från ån. Det kräver strandskyddslagen. Översvämningsrisken är emellertid stor även 100 m från ån.

Tre. "bostadsområde i attraktiva S:t Lars Park, intill Höje å". Här försvinner rubrikens beteckning Källby. Men parken heter Sankt Lars-parken, inte S:t Lars Park. Riksbyggens amerikaniserade formulering vittnar om kulturell dövhet. Den härrör från fastighetsbolaget Kungsledens beteckning på industriområdet i västra S:t Lars. Och bostadsområdet ligger som

sagt inte ”intill Höje å”.

Fyra. ”Flerfamiljshus som ansluter till den befintliga bebyggelsen mot Klostergården”.

Annonsen förtiger att ”anslutningen till befintlig bebyggelse” handlar om att schakta bort en vall med femtioåriga pilar för att ersätta naturen med fyravåningshus. Läser man annonsen bokstavigt får man föreställningen att hela området från Klostergården ner till Höje å ska bebyggas. Det förhindras lyckligtvis delvis av strandskyddslagen.

Fem. Annonsen förespeglar köparen ett boende med lugn och natur när det i verkligheten handlar om att bygga ett tätt och vinstgivande bostadsområde på bekostnad av miljön.

Vi avser att anmäla annonsen till konsumentombudsmannen för vilseledande reklam.

Visserligen finns bostadsområdet ännu inte i verkligheten utan bara på planerarnas ritbord.

Det går alltså fortfarande att omarbeta planen så att man tar hänsyn till både de nu boende och de blivande köparna och till de naturliga förutsättningarna så att den omgivande grönskan och pilevallarna bevaras. Efter en sådan omarbetning vore det kanske möjligt att marknadsföra bostadsområdet utan att vilseleda köparna.

Gunnar Stensson